

Zadání architektonicko-urbanistické soutěže

REVITALIZACE NÁMĚSTÍ MÍRU V TIŠNOVĚ

Předmětem zadání je zpracování ideového urbanisticko-architektonického návrhu řešení revitalizace náměstí Míru v Tišnově včetně navazujících prostorů, které tvoří s náměstím jeden městský prostor a logický celek.

Revitalizací, rekonstrukcí náměstí Míru by měl vzniknout prostor bezpečný, bez pocitu ohrožení z dopravy nebo jiných vlivů. Vyšším cílem by mělo být vytvoření podmínek pro pohodlné pobývání. Náměstí jako střed, či jádro města by spolu s podmínkami pro každodenní život mělo nabízet také možnosti pro reprezentaci a kulturní a společenské akce.

Reakcí na individualizaci společnosti je zvýšená poptávka po sociálních kontaktech a trávení volného času ve veřejném prostoru. Rozhodujícím kritériem pro to, jestli jej lidé budou nebo nebudou využívat, je jeho kvalita.

Záměr bude rozdělen do 3 etap (částí), přičemž navazující zakázka se bude týkat prostoru vlastního náměstí (etapy 1). Jednotlivé etapy jsou vyznačeny v řešeném území v Příloze P.04 – SLOŽKA A.

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Náměstí Míru v centru města Tišnova reprezentuje jedno z jeho nejvýznamnějších veřejných prostranství, které je pozitivně (kostel sv. Václava, radnice, pošta, poliklinika) i negativně (nákupní středisko „stodoly“ parc. č. 205/1, 204/1, 204/2) ovlivňováno okolní architekturou.

Klíčovým problémem náměstí je jeho dopravní řešení, tedy vysoká intenzita dopravy, parkování, místa přecházení, nekvalitní povrchy a nevzhledná úprava volné plochy v severní části prostoru na pozemku p. č. 2763 a 7. Stávající kapacita parkovacích stání v prostoru náměstí je cca 91 míst, přičemž většina nemá přímý, bezbariérový přístup na chodník.

Problematické je také vnímání objektů na východní straně náměstí - „stodoly“ a jejich zapojení do prostoru náměstí.

Současná plocha zahrnující řešené území je členitá, svažitá a komunikací rozdělená na několik různých velkých funkčních ploch, jejichž propojení je velmi nekomfortní. Důvodů je několik - např. dopravní zátěž, manipulace parkujících vozidel a různé výškové úrovně povrchů dané obrubníky komunikace. Současné vedení komunikace brání efektivnějšímu využívání prostoru, obtížně se dá hovořit o atraktivním městském veřejném prostoru.

Některé starší realizace bezbariérových opatření na náměstí dnes neodpovídají požadavkům na bezbariérové užívání, zaparkovaná auta komplikují pěší pohyb.

Větší část náměstí mezi budovou radnice a poštou je celoplošně vydlážděna funkčně i esteticky nevyhovující dlažbou a pro běžného uživatele z řad obyvatel města i návštěvníky není příliš atraktivní. Menší plocha před hotelem Květnice je rovněž dlážděná a slouží k parkování osobních automobilů.

Kromě několika laviček nenabízí prostor jiné možnosti k relaxaci a odpočinku v centru města.

Vzrostlá vegetace, která lemuje východní stranu náměstí, vytváří lokálně stín pro sedící na lavičkách, ale současně ukrazuje část náměstí a tvoří optickou bariéru např. pro pohledy směrem k hotelu Květnice. Před budovou radnice, okolo kašny a v přilehlých ulicích jsou výsadby javorů a umístěna mobilní zeleň. Analýza a zhodnocení stavu zeleně vychází z pasportu a inventarizace zeleně a Územní studie sídelní zeleně (dle zpracované Územní studie sídelní zeleně v Tišnově by měla být plocha Komenského náměstí plochou zeleně s parkovou úpravou, plocha označená 18/ZP; doporučená druhová skladba viz tabulkovou část C Územní studie zeleně; pasport zeleně ani inventarizace není k dispozici).

Neukončenost prostoru náměstí z jižní strany je dána zbouranými historickými objekty a jejich nahrazení drobnou přístavbou zvětšující objem radnice a úpravou plochy formou zeleně. Další neukončenost je patrná v severozápadní části s dnešním parkovištěm.

Veřejné WC bylo zřízeno v roce 2017 v informačním centru umístěném v hotelu Květnice.

Plocha náměstí je odvodněna do funkční kanalizace. Dešťová vpust (sběrač vody) se nachází pod náměstím - na komunikaci před radnicí a je napojena do jednotné kanalizace města. Touto kanalizací je voda odváděna na čistírnu odpadních vod. (viz Příloha P.24 – SLOŽKA D.)

Významné kulturní památky v prostoru náměstí

Budova radnice, památka ve stylu pozdního historismu z roku 1905, byla vystavěna na místě původní radnice z 16. století podle návrhu architekta Vladimíra Fischera. V letech 2002–2003 byla budova radnice rozšířena o západní křídlo. Dvorek za radnicí slouží potřebám úřadu a neuvažuje se o jeho otevření veřejnosti, ani změně oplocení.

Důležitým prvkem celé kompozice náměstí je klasicistní kamenná kašna z počátku 19. století. Technologie na filtraci vody je umístěna v podzemní šachtě v blízkosti kašny. Zadavatel předpokládá zachování a nepřemísťování kašny v prostoru náměstí. Kašna nepotřebuje rekonstrukci, je ve velmi dobrém technickém stavu včetně čerpací technologie. V minulém roce byl vnitřek kašny vyztužen olověnými pláty.

Bývalá kontribuční záložna - nyní hotel Květnice. Objekt stojí na místě nejstaršího zájezdního hostince ve městě. V roce 1908 byl na jeho místě postaven kontribučenskou záložnou hotel s restaurací zvaný „Záložna“. Dnešní kapacita hotelu čítá 23 pokojů, vinárnu a prostornou restauraci. Způsob využívání do budoucna ještě není zcela zřejmý, je aktuálně v řešení, ale lze předpokládat ubytování (trvalé/krátkodobé) v kombinaci s kancelářskými prostory.

Novobaroční sloup Panny Marie je z roku 1863. Zadavatel předpokládá zachování a nepřemísťování Mariánského sloupu.

ZÁKLADNÍ POŽADAVKY NA NÁVRH

- Navrhnout kvalitní veřejný prostor s vysokou atraktivitou jak pro občany města, tak pro návštěvníky.
- Respektovat urbanistické a architektonické hodnoty místa.
- Vyřešit dopravní obslužnost a parkování (zklidnění dopravy, kultivace a redukce plochy pro parkování, upřednostnění pohybu chodců, bezbariérovost, dobrá prostupnost).
- Vegetační úpravy a hospodaření s dešťovou vodou řešit komplexně jako modrozelenou infrastrukturu, a to jak s ohledem na kompozici náměstí, tak s cílem adaptace města na klimatické změny.
- Vhodně umístit veřejné osvětlení a mobiliář s ohledem na funkčnost a užívání prostoru.
- Hledat a navrhnout nové vztahy a funkce.
- Vytvořit místa pro setkávání a pro odpočinek.
- Posílit společenský význam náměstí a vytvořit podmínky pro jeho aktivní užívání ve formě společenských a kulturních akcí.
- Posílit obchodní význam náměstí.
- Navrhnout urbanistické a hmotové řešení klíčových míst – na jižní straně (chybí ukončení náměstí) a dále na východní straně (tzv. „stodoly“).

1. Scénáře užívání náměstí

Náměstí slouží k pořádání společenských a kulturních akcí, mezi něž patří zejména: trhy každou sobotu, hody, divadelní představení, hudební produkce, slavnosti, shromáždění, výstavy, přehlídka elegance historických vozidel, předvolební setkání atd. Fotografie akcí a typových konstrukcí jsou součástí soutěžních podkladů – viz Příloha P.18 – SLOŽKA D.

Společenské a kulturní akce

Předmětem návrhu by měla být nová mobilní venkovní scéna s hledištěm (nedoporučuje se však pevné pódium, zadavatel připouští návrh demontovatelné scény se zastřešením; kapacita - obvykle – max. 100 míst na sezení, cca 200 na stání). Cílem bude navrhnout ideální umístění scény i potřebnou infrastrukturu, která bude následně zahrnuta do rekonstrukce inženýrských sítí.

Prostor náměstí při kulturních akcích zaplní desítky lidí, při slavnostech s pódium se může jednat až o několik stovek návštěvníků přihlížejících i z okolních ulic Bezručova a Kostelní.

Menší akce se odehrávají ve středu náměstí.

Město Tišnov využívá tyto typy montovaných konstrukcí pro zřízení scény:

- Koncertní stan o rozměrech 6,7 x 8,5 m (hxš) s nutným kotvením, dovnitř se nezávisle instaluje klasické pódium o rozměrech 6 x 7 m nebo 6 x 8 m se stavitelnými nohami. Instalováno na náměstí bývá zpravidla 4x ročně.

- Malé pódium se zastřešením (bez kotvení) o rozměrech 3,7 x 6 m (hxš) se využívá na náměstí na stejném místě cca 2x ročně.

- Taneční parket (položený na náměstí, bez ohledu na svažitost) o rozměru 7,2 x 9,6 m, který je často instalován před pódia. Zadavatel doporučuje zvážit možnost rovné plochy pod parketem.

Dlážděná plocha náměstí včetně komunikace bývá také využívána 1x ročně na pravidelnou *Přehlídku historických vozidel*. Jedná se o významnou akci, při níž stovky aut (i návštěvníci) zaplní celou plochu náměstí. Revitalizace náměstí by neměla bránit organizaci této akce v obdobném rozsahu.

Foto z přehlídky http://www.lomnice.cz/vismo/gallery-viewer.asp?id_galerie=5838&width=412

Posílení obchodního významu

S hlavní tržní plochou je uvažováno v jižní části pod radnicí. Ve výjimečných případech je vhodné podpořit konání trhu také v prostoru náměstí, např. vánoční trhy spojené s kulturním programem, a navržení vhodného místa pro umístění vánočního stromu či májky na Svatováclavské hody při zohlednění manipulace s nimi a následně i jejich stability.

Návrh by měl svým řešením podpořit pořádání trhů na celém náměstí, jako je tomu např. při Svatováclavských hodech (stánky jsou rozmístěny obvykle po obvodu plochy náměstí, provoz na komunikaci není omezen). Každé sobotní dopoledne od Velikonoc zde probíhají drobnější Tišnovské trhy. Po rekonstrukci náměstí se přesunou bez významných úprav prostoru na místo pod radnicí (v okolí malokorunné lípy). Takto jsou Tišnovské trhy vždy „vymístěny“ při Přehlídce historických vozidel. Běžné Tišnovské trhy navštěvuje zpravidla 15-25 prodejců, město má k dispozici 12 stánků, které poskytuje k dispozici. Stánky jsou v týdně uloženy ve dvoře pod radnicí.

Vytvoření podmínek pro aktivní užívání náměstí

Revitalizace by měla zároveň umožnit (neměla by bránit) dostupnosti obchodů a služeb na náměstí Míru a také by měla počítat s případným umístěním venkovních užitných ploch pro restauraci, kavárnu, čajovnu atd. formou venkovní terasy - „zahrádky“.

2. Komfort pobytu

- Zajistit pohodlnou dostupnost a využívání obchodů a služeb na náměstí.
- Žádoucí je kultivovat systém parkování. V prostoru náměstí bude zachováno parkování v omezeném rozsahu.
- Redukovat plochy parkování v rozsahu doporučení dle koncepce řešení dopravy ve městě Tišnov a s ohledem na předpokládané umístění objektu pro parkování v ulici Riegrova.
- Navrhnout místa pro parkování reprezentace města v počtu 10 míst v optimální poloze.
- Zajistit pohodlnou prostupnost plochami pro parkování.
- Zlepšit bezpečnost chodců na náměstí.
- Minimalizovat bariéry ve formě terénních zlomů a nabídnout pohodlnou bezbariérovou komfortní plochu náměstí ve stěžejních místech a v místech převažujícího pěšího pohybu (náměstí – radnice, pošta, poliklinika, park pod kostelem, kostel sv. Václava, školy atd.).
- Navrhnout dopravní řešení, které povede ke zklidnění dopravy s cílem umožnit bezpečný pohyb a pobyt v celé ploše náměstí, vyřešit kolizní místa a upřednostnit pěší v prostoru náměstí, redukovat plochy vozovky, řešit bezpečná místa pro přecházení.
- Vytvořit dostatečný prostor v místech přirozeného zastavení nebo shromáždění osob, např. frekventovaná nároží, vstup do budovy městského úřadu a radnice, polikliniky. Navrhnout dostatek míst k posezení na lavičkách i druhotných místech, v lokalitách s atraktivními výhledy, s možností posezení na slunci a ve stínu. Zvolit místa zážitková, klidná a bezpečná.
- Zvážit způsob zapojení východní části náměstí („stodoly“) do celku a podtrhnout specifika místa (např. výhled na Květnici), propojení k novému parku a ke hřbitovu.
- Dále zvážit způsob propojení s pěší cestou ke kostelu a k Parku pod kostelem a definovat požadavky na kvalitu navazujícího prostoru i přesto, že nebude cílem řešeného území.
- Respektovat stávající vodní prvek a rozvinout oblibu vodních prvků, umožnit kontakt s vodou.
- Navrhnout moderní a funkční mobiliář.

3. Kvality prostoru

- Veřejné prostranství by mělo mít čitelný charakter a zastávat smysluplnou úlohu v celkové struktuře města.
- Řešit prostor s širšími vazbami a kompozičními prvky.
- Vytvořit dostatečně komfortní prostor náměstí.
- Respektovat historické budovy na náměstí.
- Navrhnout dostatečně dimenzovaný předprostor parteru zejména v severní a severozápadní části náměstí. Umožnit pohodlnou dostupnost obchodů a služeb.
- Navrhnout dostatek míst k posezení na lavičkách i druhotných míst k sezení na místech s atraktivním výhledem.
- Respektovat charakter povrchů, jejich materialitu, odkaz k tradici. Při volbě materiálů a povrchů by životnost a odolnost měla být základním kritériem volby stejně jako schopnost přirozeného stárnutí v čase bez ztráty kvality.
- Zadavatel předpokládá, že bude i po revitalizaci náměstí nadále možné instalovat májku a vánoční stromek před adventem pomocí „lehkého“ jeřábu na vozidle Praga V3S o hmotnosti 10,5 tun. Z uvedeného důvodu je třeba alespoň část náměstí pro příjezd této těžké techniky

dostatečně zpevnit nebo alternativně zvážit jiné umístění zapuštěného stojanu na májku/vánoční stromek tak, aby uvedený úkon jeřábem mohl být realizovatelný z přilehlých komunikací. Plocha náměstí pak může být zpevněná „pouze“ pro pojezd komunální techniky typu multikar nebo Zetor 7245.

- Zvážit potenciál využití prostoru v severní části náměstí (v Příloze P.04 je vyznačen jako 3. etapa) a navrhnout zásady pro dostavbu nároží v severní části náměstí – tvar objemu stavby a průběh stavebních čar (očekává se hmotové řešení pro regulaci případné zástavby). Lze doporučit funkci objektu. Pozemek nyní slouží jako parkoviště a není v majetku města.
- Pokud soutěžící dojde k závěru vhodnosti zástavby v jižní části náměstí – mezi radnicí a Mariánským sloupem (v Příloze P.04 je vyznačeno jako 2. etapa) – navrhne tvar objemu stavby a průběh stavebních čar (očekává se hmotové řešení pro regulaci případné zástavby). Lze doporučit funkci objektu.
- Najít vhodný způsob začlenění trojice domů („stodoly“) na východní straně náměstí – bez zásahu do vlastních objektů, které nejsou v majetku města.
- Navrhnout informační zařízení.
- Vhodně umístit stojany na kola.

3. Osvětlení a inženýrské sítě

- Navrhnout veřejné osvětlení, řešit slavnostní osvětlení, navrhnout napojovací body pro ozvučení prostoru, osvětlení jeviště apod.
- Pro navrhované prostorové a funkční uspořádání je důležité posílení optické či zvukové pohody náměstí vhodným slavnostním osvětlením nebo ozvučením.
- Cílem osvětlení nemůže být pouhé splnění technických a legislativních požadavků, ale veřejné osvětlení musí podporovat hierarchii města a dopravního zatřídění.
- Umělé osvětlení by mělo poskytovat všem účastníkům zrakovou pohodu a bezpečný pohyb po komunikacích a veřejných prostorech za zhoršené viditelnosti a tmy. Zároveň by nemělo dojít k omezujícímu oslnění uživatelů a světelnému znečištění.
- Při návrhu veřejného osvětlení by měly být omezeny jeho negativní stránky vhodnou volbou rozložení svítivosti svítidel, jejich uspořádáním a řízením. Architektonické osvětlení by mělo být navrženo ve formě přiměřené okolnímu prostředí.
- Navrhnout infrastrukturu pro nové funkce, zejména mobilní scénu, tržiště, nakládání s dešťovými vodami.
- Rekonstrukce inženýrských sítí není předmětem soutěže. Vlastní projekt bude navazovat na přípravu revitalizace náměstí Míru tak, aby došlo k věcnému a časovému provázání.

5. Adaptace na klimatické změny

- Respektovat prioritu projednávaného Strategického plánu pro město Tišnov pro období 2021–2025, kterou je posilovat adaptaci města na klimatické změny dle Strategie proti změnám klimatu.
- Řešením se bude zabývat akční plán s cílem postupné realizace ozelenění Tišnova z hlediska ochrany proti vysokým teplotám a suchu: výsadbou stromů, doplněním malých vodních ploch do městské zeleně, fontán, omezení dlážděných ploch a jeho nahrazení „vsakovací“ variantou, zadržování přívalových dešťů v místě pro pozdější využití pro závlahu zeleně apod.

- Vzrostlou zeleň umístit s ohledem na prostorové řešení a užívání prostranství, s ohledem na sluneční osvit stran náměstí, jejich udržitelnost a vliv na zdravotní stav obyvatelstva (např. alergenů apod., využít územní studii zeleně). Charakter zeleně podřídí jednotnému rázu náměstí.
- Řešit šetrné nakládání s dešťovými vodami včetně přívalových, zvolit vhodný a udržitelný způsob odvodnění zpevněných ploch, provozně nenáročný.
- Cílem plánu je také zlepšení vzhledu města.

6. Dopravní infrastruktura

Je-li vizí města spokojenost obyvatel, fungující dopravní infrastruktura a místa, kde kvalita veřejného prostranství přispěje k lepší kvalitě života, je nezbytné v prostoru náměstí řešit:

- Odstranění nepříznivých bariér.
- Omezit kapacitu (snížit maximálně o 30 % oproti stávajícímu stavu – nyní 91 míst) a vhodně organizovat parkování, vytvořit podmínky pro nastavení regulovaného parkování, které neznemožní zkvalitnění veřejných prostranství. Jelikož dochází k postupnému narůstání statické dopravy, tento stav ohrožuje kvalitu prostředí především ve středu města, kde je soustředěna řada veřejných budov (radnice, obecní úřad, poliklinika, pošta, kostel, školy a blízkost hřbitova) a jejich dostupnost vede k nárůstu počtu parkovacích stání.
- Navrhnout pohodlnou prostupnost plochami parkování.
- Dopravní zklidnění.
- Komfortní zpřístupnění veřejných budov.
- Význam pěšího pohybu mezi náměstím Míru a nádražím a mezi náměstím a Parkem pod kostelem.
- Chodníky, které by kromě podmínek pro pohodlnou chůzi měly nabízet dostatek prostoru k zastavení, čekání a to zejména na nárožích a před vstupy do veřejných budov. Frekventované trasy dimenzovat dostatečně komfortně.
- S ohledem na malý výskyt cyklistů v prostoru náměstí je doporučujeme řešit přiměřeně k jejich podílu na dopravě.
- Veřejná hromadná doprava
- Zastávka veřejné hromadné dopravy v prostoru náměstí se ruší a bude přemístěna na ulici Riegrovu.
- Nedoporučujeme vést alternativně dopravu přes náměstí systémem jednosměrných komunikací (jeden směr po náměstí a druhý ulicí Dvořáckovou).

7. Bezpečnost

- Navrhnout zklidnění dopravy s cílem umožnit bezpečný pohyb a pobyt pěších v celé ploše náměstí. Je zřejmé, že v některých úzkých profilech je značná intenzita jak pěší, tak i automobilové dopravy – na náměstí by však mělo být prioritou bezpečí a pohoda chodců.
- Redukovat šířku vozovky na přípustné parametry, navrhnout bezpečná místa pro přecházení.